

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **M. R. F.**, zastoupený JUDr. Romanou Lužnou, advokátkou se sídlem Heinrichova 16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 5. 2008, č. j. 56 Az 231/2007-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokátky JUDr. Romany Lužné **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 12. 2007, č. j. OAM-1-297/VL-10-ZA04-2007, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Žalobce ve své žádosti uváděl zejména, že byl pronásledován z důvodu prosazování politických názorů, neboť byl členem studentského hnutí, jež pořádalo protesty, kterých se účastnil a kvůli nimž byl následně vězněn. Dále žalobce tvrdil, že pokud se bude muset vrátit do Íránu, hrozí mu skutečné nebezpečí vážné újmy. Žalobce se zejména obává výsledků, kdy mu příslušníci pasdaranu dají při převozu na výslech přes oči pásku, aby vyslýchaný nevěděl, kam jej odvedou a co jej čeká. Tuto zkušenost má žalobce z doby, kdy se vrátil z Německa (po skončení jeho azylového řízení) a byl po 4 měsíce zadržován. Stěžovateli chodila domů různá předvolání, o nichž se domníval, že jsou to předvolání k výslechům a obával se, že bude znovu zatčen a umístěn do vězení.

Hlavní argumenty žalovaného pro neudělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, byly následující: (1) závažné rozpory v tvrzeních žalobce v pohovorech se žalovaným na jedné straně a v azylovém řízení ve Spolkové republice Německo na straně druhé; a (2) závažné rozpory v tvrzeních žalobce v prvním pohovoru se žalovaným na jedné straně a v doplňujícím pohovoru na straně druhé.

Pokud jde o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že neúspěšným žadatelům o azyl, kteří Írán opustili nelegálně, nehrozí v případě návratu do Íránu vážnější postih ze strany státních orgánů. Je možné, že budou krátce zadrženi a vyslechnuti, aby se ověřila jejich totožnost. Problémům mohou čelit pouze významnější kritici íránského režimu, což podle žalovaného (tím spíše vzhledem k nevěrohodnosti žalobcových tvrzení o pronásledování z důvodu prosazování politických názorů) není případ žalobce. Navíc žalobce opustil tentokrát vlast legálně nejen na základě platného českého víza, ale i výjezdního razítka v pase, a tudíž je zřejmé, že nebude vystaven postihu, jak tomu mohlo být v případě jeho návratu z Německa. Žalovaný neshledal ani jiné důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně pro jeho nezákonnost, ve které brojil proti neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Kromě skutečností uvedených výše žalobce poukázal rovněž na špatné podmínky ve vězení v Íránu, které podle něj dosahují intenzity vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dále žalobce namítal, že tlumočník zkreslil jeho tvrzení uvedená v pohovoru.

Krajský soud žalobu rozsudkem ze dne 14. 5. 2008 zamítl, přičemž se ve všech podstatných bodech ztotožnil s žalovaným.

Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, ve které obecně poukazoval na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zejména v doplnění kasační stížnosti však své námitky konkretizoval tak, že je lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel především namítal, (1) že krajský soud porušil jeho procesní práva, když nenařídil ústní jednání a o této skutečnosti jej neinformoval; (2) že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (neboť byl pronásledován z důvodu prosazování politických názorů), a přinejmenším podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (neboť mu hrozí vážná újma spočívající v uvěznění po návratu do Íránu), přičemž krajský soud tyto otázky nesprávně posoudil; (3) správní orgán rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a neshromáždil si pro svou rozhodovací činnost dostatečné množství informací.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na své rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť

stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namíste změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Pokud jde o námitku, že krajský soud porušil stěžovatelova procesní práva, když nenařídil ústní jednání a o této skutečnosti jej neinformoval, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v soudním spise je na listě č. 22 založena výzva dle § 51 odst. 1 s. ř. s. k vyjádření, zda stěžovatel souhlasí s tím, aby soud rozhodl o žalobě bez jednání, s dodatkem, že jestli se stěžovatel nevyjádří do 2 týdnů od doručení této výzvy, má se za to, že stěžovatel souhlasí s projednáním jeho věci bez jednání. Tuto výzvu stěžovatel převzal

dle přiložené doručky dne 13. 3. 2008. Nikterak však na ni nereagoval, a proto krajský soud následně vynesl dne 14. 5. 2008 rozsudek, aniž by ve věci nařizoval jednání. Nejvyšší správní soud tudíž neshledal, že by se krajský soud uvedeným postupem dopustil *zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

Pokud jde o posouzení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že otázce pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů i otázce věrohodnosti žadatele o azyl (resp. žadatele o mezinárodní ochranu), se již ve své judikatuře opakovaně věnoval (k otázce pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2009, 2 Azs 91/2008 - 66, vše www.nssoud.cz; k otázce věrohodnosti žadatele srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007 - 6; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, vše www.nssoud.cz) a že krajský soud se od této judikatury nikterak neodchýlil.

Základem pro posouzení možnosti udělení azylu totiž musí být dle citované judikatury věrohodná tvrzení žadatele o tom, že byl v zemi původu pronásledován z azylově relevantních důvodů či že mu takové pronásledování vzhledem k jeho dosavadnímu životnímu příběhu hrozí v budoucnu. Lze plně souhlasit s žalovaným i s krajským soudem, že taková věrohodná tvrzení stěžovatel nenabídl, naopak jeho věrohodnost zásadně snižuje již skutečnost, že v rámci azylového řízení v Německu předložil podvržené dokumenty. Stěžovatel sice tuto skutečnost popírá, ta je však podrobně vysvětlena v rozhodnutí německého správního orgánu, které je (včetně úředního překladu) součástí správního spisu. Věrohodnost stěžovatele snižuje rovněž skutečnost, že po té, co přicestoval do České republiky, se namísto toho, aby ihned požádal o mezinárodní ochranu, zcela zjevně pokusil o nelegální přechod hranic do Německa a přitom tuto skutečnost následně popíral. Zrovna tak jsou patrné další rozpory ve výpovědích stěžovatele, a to nejen vůči skutečnostem, které uváděl v rámci azylového řízení v Německu, ale i ve srovnání obou pohovorů, které s ním správní orgán vedl v České republice, přičemž průběh těchto pohovorů ani způsob, jakým stěžovatel reagoval na vytýkané rozpory, nenasvědčují tomu, že by je bylo možné vysvětlit pouze případnými nedorozuměními při tlumočení. V daném případě tedy nebylo možné vzhledem k nízké věrohodnosti stěžovatelovy výpovědi shledat důvody pro udělení azylu, a to i přesto, že lze jinak jistě souhlasit s obecným tvrzením, že v Íránu dochází k závažnému porušování základních lidských práv.

Pokud jde o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, žalovaný i krajský soud dospěli k závěru, že vzhledem k povaze dosavadních tvrzených aktivit stěžovatele (řadové členství ve studentské organizaci, byť opozičně laděné, občasná účast na studentských akcích) v zemi původu (byť by k nim i došlo) stěžovateli nehrozí po návratu do Íránu ani reálné riziko vážné újmy. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně konstatoval, že u členů politických či náboženských entit je nutné rozlišovat rovněž jejich

postavení v hierarchii dané entity (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, oba www.nssoud.cz); srov. rovněž *N. proti Finsku*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 7. 2005, stížnost č. 38885/02, § 164) a s ohledem na dostupné informace o zemi původu posoudit, zda hrozí jednotlivci zastávající dané místo na žebříčku v hierarchii této skupiny pronásledování, resp. vážná újma. Jedná se tedy o otázku prejudikovanou, přičemž závěr žalovaného i krajského soudu v projednávané věci (že problémům mohou po návratu do Íránu čelit pouze významnější kritici íránského režimu, což není případ žalobce) je plně v souladu s touto judikaturou Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s krajským soudem, že neexistuje skutečné nebezpečí vážné újmy (k tomuto důkaznímu standardu, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, všechny www.nssoud.cz), že stěžovatel bude po návratu do Íránu umístěn do vězení a vystaven vážné újmě.

Z výše uvedeného vyplývá, že Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit ani námitce, navíc zcela obecně formulované, podle níž žalovaný vycházel ve svém rozhodnutí z nedostatečně zjištěného stavu. Žalovaný opřel své závěry, mj. pokud jde o otázku možných následků návratu stěžovatele do Íránu, o dostatečně konkrétní a aktuální informace, které žalovaný shromáždil z dostupných zdrojů a které jsou součástí správního spisu.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že jeho dosavadní judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud tedy neshledal v rozsudku krajského soudu zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele, ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyně z řad advokátů, JUDr. Romana Lužná; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatele byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů v celkové částce 4800 Kč [dva úkony právní služby po 2100 Kč spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a písemném podání soudu týkajícím se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a dále dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 4800 Kč].

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu